

Vítr, buřty, tma, pivo, přítomnost a nenávist

Václav Kahuda: *Vítr, tma, přítomnost*, Druhé město, Brno 2014

Pakliže se autor rozhodne cosi svěřit světu a potřebuje k tomu více než sedm set stránek, jsou jen dvě možnosti. Bud' jde o nezvládnutý výron grafomana, nebo naopak o obsažné dílo, jež změní krajinu literatury. Sdíle-li tuto představu i odpovědný redaktor a nakladatelství, jeho věc, ale pak ať se nediví.

Kdyby pro nic jiného, dost dobře nelze brát vážně spisbu, která navenek ukazuje svaly a velké, ba intelektuální ambice, přičemž její pachatel dokáže napsat příjmení Bohuslava Reynka jako „Rejnka“.

Na Kahudově takto objemné novince s rádobou hlubokým názvem *Vítr, tma, přítomnost* (zřejmě dle vzoru *Slunce, seno, jahody* nebo *Buřty, pivo, nenávist*) mě nejvíc uráží naprostá absence jakéhokoli mravního rozměru, občanská zbabělost, čecháčkovská zlomyslnost, zastydlá pubertální pozérská provokativnost a navlékání se do rubašky cynického glosátora, který ví všechno daleko líp než zbytek přiblblé veřejnosti, jež se nechala opít takzvanou sametovou revolucí. Figura giganticky paranoidního vypravěče až na stránce 682 přiznává svého zvláštního koníčka: „Sbíral jsem informace o exponentech změn v roce 1989.“ Tento James Bond dokonce na internetu zjišťuje přes databáze zdravotní pojišťovny rodná čísla odporných pravdoláskařů. Adam B. Bartoš jako vyšitý.

Trik schovat své názory za vypravěče notně cibulkovského ražení (kde jsou siderická kyvadélka?), který považuje polistopadový režim za výsledek hrátek zpravodajských služeb, není příliš originální. V poslední době se o stejný figl daleko zdařileji pokusila Petra Hůlová v kruté ironických *Strážcích občanského dobra*, v nichž je vypravěčkou jakási pomatená nadšená komunistka, možná dcera Marty Semelové, leč nesetkala se s přílišným kritickým pochopením.

Kompro především

Kahudův zakyslý guláš nelze dost dobře brát ani jako jakousi parodii na *Analýzu* Miroslava Dolejšího, protože zcela postrádá jakýkoli humor. Jako by se sjel na večírku houbičkami s Jaroslavem Kojzarem, Karlem Sýsem či Petrem Hájkem. Úmorně tak třeba několikrát opakuje, jak zde prý „byla pražská skupina chartistů, úzké jádro — nad kterým držela ochrannou ruku zpravodajská služba, tzv. I. správa MV. Tato složka státní moci je chránila přes svoje lidi, kteří byli na vedoucích pozicích II. správy.“ A pro negramotné o pár stránek dál znovu: „Desítky lidí v oficiálním ‚disentu‘ — chránění rozvědkou před zásahy tzv. II. správy MV.“ Doufám, že někdy vstane duch Rudolfa Battěka, který takto „chráněn“ strávil v komunistických kriminálech devět let, a nakope ne-li Kahudu, tak aspoň symbolicky jeho pseudohrdinu do zadku.

Posedlost výčtem ožraleckých žvástů (aha, jako Hrabal, že?), úmorně se opakující drby, bludy a polopravdy o agentech, double agentech, operativcích, krytí, verbovkách, spících kádrech, rezidentech a vlivových agenturách vycucané z Wikipedie, *Parlamentních* či *Britských listů* a podobných stok jsou neskonale ubíjející a za „výborné vypravěčství“ je může považovat leda nedovzdělaná redaktorka bulvárního *Reflexu* Kateřina Kadlecová, podle níž aspoň Kahuda „nic nezastírá“. No sláva, ještě aby tak! Přitom v nejmenším nepochopil Flaubertovu poučku, že autor má být ve svém díle obsažen jako Bůh ve vesmíru, všudypřítomný a neviditelný.

Jeho hlavní postava se ke všemu pohybuje takřka výhradně v prostředí moudrých bývalých estébáků, kteří mají důvod, neznámo proč, se olezlému tlust'ochovi svěřovat, jak to bylo takzvaně doopravdy, k čemuž se vytáhne i „vnitřácká zombie“ Rudla Barák! A tak musí trpělivý recenzent přetřpět všemožné bláboly překlopených fízlů, zastavárníků, pinglů, dealerů, podivínů a buzerantů, psychologů Pavlů, různých Běďů a analytiků souloží našich politiků, mezi nimiž je nejzasvěcenější jistý Emanuel, podle kterého „naprostá většina novinářů, v podstatě všichni v rozhodujících médiích jsou nějakým způsobem spojení se zpravodajskými nebo bezpečnostními službami. Především lidé z politického zpravodajství často prošli prací v BIS, většina mladých je pak jednoduše naverbována při nástupu do zaměstnání.“

Nemá cenu rozebírat, že si Kahuda nenastudoval skutečnou strukturu a fungování StB, plete si I. a II. správu, je mu jedno, že iniciativa Mosty nevznikla na jaře 1989, ale na podzim, hlavně když v rozjetém rauši „stláská“, co mu přijde

na jazyk.

Pokud postavička malíře Leoše z okruhu „lidí okolo kumštu“ pronikavě ví, že „jsou přátelskými kontakty spojeni s lidmi, kteří dlouhá léta pracovali ve zpravodajských službách“ a „noviny mají německé vlastníky, ale v podstatě jde o vlivový orgán jedné východní agentury“, musím souhlasit a konstatovat, že to všechno řídí Ludvík Vaculík s Vladimírem Karfíkem a náš kapelník strýc Matalík.

Bolestně snadné banality

V knize ovšem úplně chybí odhalení, kolik je s bývalými a současnými zpravodajskými službami spojeno nakladatelství a spisovatelů. Možná bychom potom našli vysvětlení, proč Petr Kratochvíl publikuje pod jménem Václav Kahuda. A která z nich tuhle odvážnou knihu o chodu světa financovala či stála v jejím pozadí. Ani nechci domýšlet, že nakladatel Druhého města Martin Reiner, který špalek vydal, trávil část mládí na bolševické vysoké vojenské škole. Je rovněž pozoruhodné, že přísnému mravokárci Kahudovi nečiní problémy poskytovat rozhovory předlistopadovému redaktorovi *Rudého práva* Zdenko Pavelkovi do Salonu. Přihořívá. Protože v textu jedinkrát není zmíněn Andrej Babiš, můžeme se právem dohadovat, jestli vydání románu nesponzoroval Agrofert. Domovní prohlídka v Kahudově špajzu by jistě odhalila, kolik tun kosteleckých uzenin mu tam visí.

Kahudův literární úd žel nedospěl k erekci ani v jinak laděných pasážích. Popisy nočního bloudění po pražských scénériích jsou jakousi rozžvýkanou kopií Nezvalova *Signálu času* a pátým odstavcem Gustava Meyrinka. Erotické scény patří k tomu nejtrapnějšimu, co bylo možné si od podvodného listopadu oficiálně přečíst, a vypadají, jako by automatický překladatel převáděl markýze de Sade z mongolštiny. Takto šťavnatě líčí třeba soulož s Luisou: „Kameněl jsem touhou a masitým beranidlem hladil a pechoval to lůno.“ Dobré! Nabízím pokračování: „Byl jsem obřím razícím štítem Bémem, který proboural kundu tunelu Blanka.“ Na rozdíl od Kahudy už snad máme léčbu Charlesem Bukowskym za sebou, ne?

Mnohá obzvláště výživná filozoficko-pornograficko-futurologická místa volají po parodii: „Je doba popůlnoční. Blahodárná tma. Vyhonil jsem se nad článkem Ondřeje Slačálka v *Literárkách*. Celý mne prostoupil zárodečnou látkou. Chtěl bych ho vylízat. V těch chvílích mám v sobě celé vesmíry a množící se mladé civilizace. Skrývám totiž hluboko v sobě ukrytou, ale již se rodící budoucnost... explozivní sílu života. Nyní vyzařuji černé světlo, tepelné vlny nově nabyté energie. Mraky nad Prahou mají prozářené okraje a v dírách mezi nimi občas padají hvězdy. Teď spadla Nečasová. Musím kandidovat za Okamuru do Senátu.“ Schválně, milí čtenáři, napsal to on, nebo já? Chrlit okázalé banality jako Kahuda je tak bolestně snadné...

Vesmírný klid a pořádek

Ano, Kahudovi ani omylem nejde o jakékoli sdělení, leda o to kochat se, kterak jeho výplod vyvolá případné pohoršení v těch či oněch kruzích. Jeho podlý styl spočívá těž v tom, že někoho jmenuje konkrétně a pro jiného vymýšlí vskutku třesuté pseudonymy jako při hře na schovávanou na pionýrském táboře. Schválně, poznáte, kdo je podnikatel Kakala a novinářka Pavluška Šlusová? Tohle myslí ten téměř padesátiletý řimbaba vážně? Já měl za to, že tomuto typu humoru se může smát jen Zdeněk Troška v objetí se Zdeňkem Škromachem u bazénu.

Kdo se obětavě proklestí na poslední stránky, může mít pocit čehosi nedokončeného, protože by jich mohlo být klidně dalších tisíc, které, proboha, tahle makulatura prý původně měla. Copak jeden tuze špatný román. Všem pohromám není zdaleka konec. Dle vize jak od Zdeňka Zbořila: „Nová, zatím bezejmenná hrůza na lidstvo čeká v jeho budoucnosti.“ Taky se bojím, ale zároveň se utěšuji nadějí, že třeba se opravdu kdesi v nitru země skrývá energie, která za svitu věčných hvězd a průběžného prznění panen jednou vybuchne, zasype přitom Kahudu a konečně nastane ve vesmíru klid, vše se vrátí do svých pořádků, grafoman bude vyvržen do bažin zapomnění a my si otevřeme knížku, která o něčem vypovídá. Bez ironie, třeba výtečného *Básníka* Martina Reinera.

Autor je hudební, filmový a literární kritik.